

Право на здравословна околна среда

● ДВЕ СТАНОВИЩА ЗА ТОВА, КАКВО ПРЕДВИЖДА И КАКВО НЕ ПРЕДВИЖДА ПРОГРАМАТА НА ПРАВИТЕЛСТВОТО В РАЗДЕЛА СИ ЗА ЕКОЛОГИЯ

Веселин ПЕТРОВ — зам.-министър на околната среда

Периодът до края на тази година е много кратък, за да бъдат решени големите екологични проблеми на страната. Основното внимание в програмата е насочено към осигуряването на една много по-добра правова основа за приоритетно решаване на екологичните проблеми. Предвижда се до края на годината да бъде разработен нов закон за опазване на околната среда. С него трябва да се създадат, от една страна, гаранции на правото на всеки гражданин на България на здравословна животна околна среда, включително и правото му на търсене на гражданска и имуществена отговорност за това и от друга — да не се допуска каквато и да е неекологосъобразна човешка дейност на територията на страната.

Законът трябва да даде правна основа за прилагането на икономически средства за управление на опазването на околната среда, включваща икономически стимули и санкции. Имат се предвид на малък размер на данъка върху печалбата, облекчени условия за ползване на кредити, държавно финансиране на общонационални екологични обекти, както и по-широка гама от санкции — заплащане правото за ползване на природни ресурси, такси за депониране на отпадъчни продукти, строги имуществени санкции за изхвърлянето на вредни вещества в природата, усъвършенстване на митническия инструментариум за ограничаване вноса на замърсители и износа на ценни природни богатства и др. Законът ще забрани вноса на екологически опасни вещества и съоръжения за тяхното производство. Заедно с това се предвижда усъвършенстване на нормите за допустимите граници на въздействието върху природата и привиждането им към европейските стандарти.

Съществено внимание се отделя на провеждането на някои неотложни мерки за подобряване на екологичното състояние на някои райони в страната. Предстои обсъждането и приемането във Великото Народно събрание на разгърнатата програма от неотложни екологични мерки, част от които се предвижда да бъдат изпълнени още до края на годината. Става дума за голкова актуални задачи като възлагането на международна екологична експертиза

Красен СТАНЧЕВ — председател на Комисията по опазване на природната среда на Великото Народно събрание

Ако говорим конкретно за раздел пети, т. е. за частта, свързана с опазването на околната среда, мисля че при известни корекции програмата може да се приеме. Ако я разглеждаме обаче в светлината на точка 2 от Решение 137 от 16 юни т. г., мисля, че тя добива съвсем друго звучене и вече не прилича на програма, а просто на една предизборна платформа. Иначе конкретните ми бележки към разработката са няколко.

Първо, тя не е обвързана със стопанската реформа като цяло. Аз виждам например голяма слабост в това, че в текста не са посочени икономическите лостове, които биха стимулирали и регулирали процесите на опазване на околната среда. Особено важно е това в селското стопанство, където около 40 на сто от земята е подложена на вредни въздействия. Това би създавало големи трудности за предстоящата приватизация. Собствениците, които биха взели такава земя, ще се окажат в много неравностойно положение спрямо собственици на по-плодородни земи и това ще предизвика спорове, ще създаде напрежение около самата приватизация. Втората група възражения, които имам, са свързани с концепцията за закона. По мое дълбоко убеждение това трябва да бъде един общ закон за политиката на опазване на околната среда. Дали ще е така обаче не е много ясно от предложения текст. В този закон според мен трябва да бъдат договорени и следните няколко неща. На първо място — задължителното информизиране на населението за състоянието на околната среда. Необходимо е също раздел, който предвижда обвързването на политиката в областта на опазването на околната среда с данъчната система, с режима на административен контрол — налагане на такси, глоби и т. н. Трябва да присъствува и друг — трети раздел, който според мен е необходимо да е свързан със съз-

НА ВТОРА СТРАНИЦА

НА ВТОРА СТРАНИЦА

Право на здравословна околна среда

ОТ ПЪРВА СТРАНИЦА

ОТ ПЪРВА СТРАНИЦА

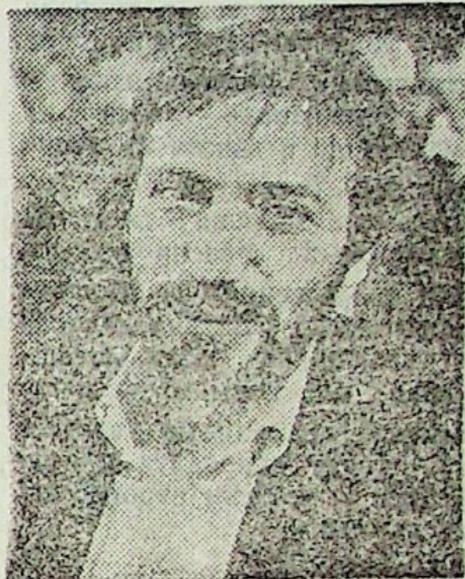

Веселин ПЕТРОВ

за районите Русе—Гюргево и АЕЦ—Козлодуй; разработване на проект за подобряване екологичното състояние на яз. „Тополница“; изпълнение на решенията за подобряване екологичната обстановка в района на Средногорие; предотвратяване отрицателното въздействие върху околната среда от геотехнологични обекти на фирма „Гедки метали“; оптимизиране на радиоекотичния статус на някои райони и редица др.

С програмата на правителството се предвижда също така още до края на тази година конкретно сътрудничество в областта на екологията с Европейската общност и Световната банка. В тази област ще продължи разработването на конкретни екологични проекти с финансово участие на Световната банка и реализиране на програмата ФАР за спазване на природната среда. Сега се уточнява конкретното съдържание на техническата помощ в размер на 3,5 млн. еку за 1990 г. Според експертите на Европейската общност тя ще се изрази в изграждането на първия етап на една съвременна система от автоматични стационарни и подвижни станции за мониторинг на въздуха.

Разбира се, програмата не изчерпва всички задачи в областта на екологията, по които ще се работи до края на годината. В окончателния си вид тя ще открие по-добре политиката в областта на екологията с пречмането на икономическата програма за развитие на страната в пряка зависимост, от което е трайното решаване и на екологичните проблеми.

Красен СТАНЧЕВ

даването на специален правен режим за решаването на екологичните спорове. Става дума за правораздавателен ред, който да предвижда облекчени условия за участие на обществеността в съдебната процедура, свързана с решаването на въпросите на околната среда. Това би било ралло, от една страна, компетентните инстанции и стопанските субекти (главните замърсители на околната среда) да следят по-внимателно за състоянието ѝ. От друга — би дало права на гражданите да участвуват по този начин в решаването на проблемите, а не чрез „екологически тероризъм“. Имам предвид стачките, живите вериги, и другите форми, които се ползват така широко сега и не са случайно явление.

Необходимо е по мое мнение и един четвърти раздел на този закон. Той трябва да фиксира задълженията и отговорностите на различните държавни институции за опазване на околната среда, включително и специализираното министерство. Трети съществен момент е свързан с това, че Решение № 137 за необходимите неотложни мерки за подобряването на екологичната обстановка в страната, не е обвързано с проектобюджета и практически е това се изключва всяка възможност за разумно обсъждане в тази област. И последното, което бих посочил като недостатък, е, че тя не е обвързана с мероприятията за здравеопазването. Очевидно е, че в нея трябва да се предвиди някаква механизация или поне ред за лекуването на хората, които вече са под вредното въздействие на отравяането, причинено от различни големи предприятия — постоянни замърсители на околната среда.